

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

Складним називається речення, що складається з двох або кількох простих, об'єднаних за смыслом та інтонацією: Спішиць за мною тепле літо, в якому пахнуть медом трави. Мати сіяла сон під моїм під вікном, а вродив соняшник.

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

сполучникове		безсполучникове	з різними видами зв'язку
складносурядне	складнопідрядне		
<u>Настане час – і піде все в архів.</u>	<u>Нехай</u> ще раз <u>послухаю</u> , як те море <u>грає</u> .	<u>Защебетав соловейко – пішла луна гаєм.</u>	Там <u>повен</u> двір любистку, <u>цвітуть</u> такі <u>жоржини</u> , і <u>вишні</u> чорноокі <u>стоять</u> до холодів.

Складносурядне речення

Складносурядним називають складне речення, частини якого *рівноправні* за смыслом і пов'язані сурядним зв'язком за допомогою сурядних сполучників: І сходило сонце, і місяць вставав, і гуси кричали на фоні заграва.

Сурядні сполучники	Приклади
єднальні: і, й, та (і), ні...ні, ані...ані, не тільки...а й, і...і	<u>Заложило, і</u> фільмування <u>довелось припинити</u> .
протиставні: а, але, зате, проте, однак, та (але)	<u>Слово – срібло, а мовчання – золото.</u>
розділові: або, чи, то...то, або...або, чи...чи, не то...не то	<u>Чи</u> то <u>шумлять</u> так <u>хвилі</u> , <u>чи</u> <u>німфа плаче</u> вслід.

Розділові знаки в складносурядних реченнях

Розділові знаки ставлять на межі між частинами складносурядних речень перед сполучником сурядності: Ні повітря не ворухнеться, ні пташка не защебече.

Розділовий знак	Правило	Приклади
кома	частини речення виражають одночасність, послідовність подій або причиново-наслідкові зв'язки	<u>Сичі в гаю перекликались, та ясен раз у раз скрипів.</u> <u>Пройшов дощ, і дерева заясніли під сонцем.</u>
тире	частини речення виражають швидку зміну подій чи причиново-наслідкові зв'язки (у другому реченні висновок або наслідок дії першого)	<u>Дмухнув вітер понад ставом – і сліду не стало.</u> <u>Дощ пройшов – і Київ зеленіє.</u>
крапка з комою	частини речення значні за обсягом або в середині них є свої розділові знаки	<u>Річка широка та глибока, а вода синя та чиста; і котиться вона, виблискуючи та шумуючи.</u>

Зауважте! Не ставиться розділовий знак перед сполучниками **і, й, та (=і), або, чи**, якщо частини складносурядного речення мають спільний другорядний член, вставне слово або частки **лише, тільки, ще, навіть**: Десь спереду гукнув паровоз і почулася пісня.

Не ставиться також розділовий знак, якщо названі вище сполучники поєднують два питальних речення, окличних чи спонукальних: ***Таке** розкішне над нами небо і **такі** ми до безмежності молодії. **Коли** в тебе відпустка і **де** ти будеш відпочивати?*